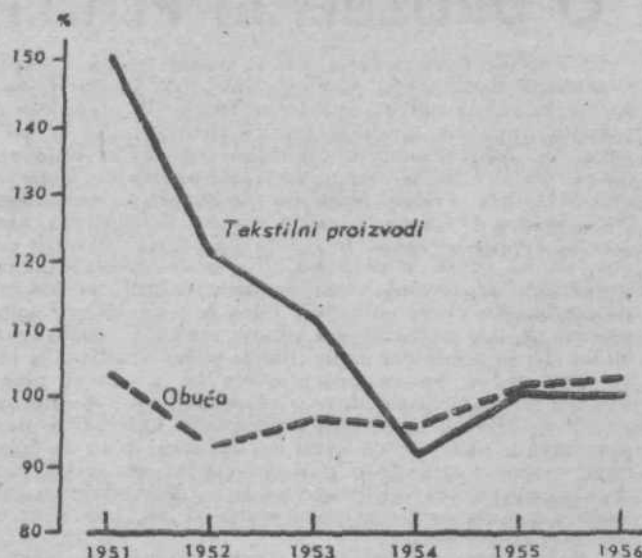

Nadrobne cene industrijskih izdelkov

Cene surovin in potrošnega materiala za proizvodnjo industrijskih izdelkov za osebno potrošnjo so bile v l. 1956 znatno višje kakor v l. 1955. Tak položaj je imel svoj vpliv tudi na cene industrijskih izdelkov osebne potrošnje v trgovini na drobno. Če primerjamo cene posameznih izdelkov iste kakovosti v januarju letos in lani, vidimo, da so nekatere pod, nekatere pa nad ravni l. 1956, in to predvsem zaradi trenutno boljše ali slabše založenosti tržišča. To posebno velja za tekstilne izdelke.

Cena drv je v januarju letos za 11 odstotkov višja kakor v januarju 1956, medtem ko je cena lignita v istem razdobju porasla le za 2,7 % in se je zato povečalo povpraševanje po premogu za gospodinjstva. Razež lega je v mestih, kjer se prebivalstvo zalaga z drvmi od proizvajalcev, raven cen znatno nižja.

Cene industrijskih izdelkov osebne potrošnje so bile v januarju l. 1957 vzete v celoti enake kakor cene v decembru leta 1956.

CENE INDUSTRIJSKIH IZDELKOV OSEBNE POTROŠNJE

Izdelek	Mesečne cene v din (za isto kakovost predmeta)		Indeks januar 1957 proti januar 1956
	januar 1956	januar 1957	
Volnene tkanine za moške obleke iz mikanega prediva	2.372	2.561	99
Volnene tkanine za moške obleke iz česanega prediva	4.811	4.866	101
Sukno	1.444	1.450	100
Zefir	403	385	95
Domače platno	223	237	102
Tiskani cic	341	311	91
Tkanina iz umetne svile za žensko perilo	402	392	97
Moška srajca	1.208	1.239	103
Moške bombažne nogavice	159	148	106
Ženske nogavice iz nylona	968	990	102
Sivalni sukanec	65	62	95
Moški nizki čevlji	2.769	2.788	101
Ženski nizki čevlji	2.294	2.400	105
Otroški čevlji	1.900	1.900	100
Usnjeni opanki	1.127	1.449	129
Emajlirani lonci 2 l	300	308	103
Emajlirani štedilnik	15.009	15.475	103
Čaša za vodo	26	28	108
Krožnik	158	156	99
Zarnica	104	106	102
Kuhalnik	484	465	96
Pasta za čevlje	39,8	42,6	107
Bukova drva tretje vrste	2.772	3.092	112
Lignit	2.545	2.613	103
Parafinska sveča	624	629	101
Pralno milo	156	158	101
Toaletno milo	523	600	105
Pasta za zobe	48,5	49,1	101

Priprave perspektivnih programov

(Nadaljevanje s 3. strani)

začeti sistematične priprave in pripravljala dela, predvsem pa ugotoviti možnosti, vse tisto, s čimer razpolagamo, ter urediti in razčleniti že znane probleme svojega področja. Vsekakor bo to zahtevalo, da se sile ne bodo osredotočile samo na tekočo, pretežno proračunsko problematiko, temveč da bodo čas in kadri na razpolago tudi za to delo.

Je cela vrsta priprav in pripravljanih del, od katerih bi navedli samo nekatere.

V skoraj vseh naših krajih, gospodarskih in družbenih organizacijah in komunah je že doslej bila velika pobuda za gospodarsko graditev. Izdelani so bili številni načrti, programi in elaborati za posamezna vprašanja in bi bilo koristno, če bi jih na enem mestu zbrali in jih kritično razčlenili, ker bodo pogosto predstavljali zelo dragocen material v zvezi z izdelavo perspektivnih programov komun. V posameznih primerih morda tudi ne bo na razpolago izdelanih programov ali elaboratov, so pa problemi pogosto že tako znani, da jih je mogoče samo urediti in tako pripraviti za nadaljnjo obdelavo.

Znano je, da se zvezni ali republiški družbeni plani praviloma ne morejo spuščati v podrobno obdelavo določene linije razvoja. Konkretna uporaba, izvajanje osnovnih smernic gospodarske politike je možna samo v planih komun in gospodarskih organizacij. Osnovni smotri gospodarske politike za naslednje razdobje so že znani za vsa država po zasedanju izvršnega komiteja CK Zveze komunistov, plenuma Socialistične zveze in ljudske skupščine FLRJ, v kratkem pa bodo v najvišjih političnih telesih organizirana razpravljanja o najvažnejših problemih. Potemtakem ni ovire, da se ne bi začelo ugotavljati, kaj je treba na posameznem področju konkretno podvzemati.

Skoraj na vsakem področju so določene gospodarske veje, ki imajo posebno ugodne pogoje za razvoj tako zaradi naravnih bogastev kakor na temelju tradicije ali specializiranosti. Ugotavljanje takih vej, to pa pomeni določene specifične smeri prihodnjega gospodarskega razvoja, je izredno pomembno pri sprejemanju dolgoročnih programov posameznega področja.

Da bi približno ugotovili stopnjo izkoriščanja zmogljivosti v industriji in pogoje za njihovo boljše izkoriščanje, je za sedaj dovolj če prediskutiramo obstoj same gospodarske organizacije. Rezerve ni težko ugotoviti, v razdobju priprav pa ni tako važno ugotavljati točne odstotke izkoriščanja, pač pa spoznati šibke točke, s katerih odpravo bomo povečali proizvodnjo brez večjih ali brez kakršnih koli naložb.

Ni ovir, da ne bi zbrali tudi drugi statistično dokumentarni material, brez katerega se prav tako ni mogoče lotiti končne izdelave perspektivnega programa, kakor so podatki o prebivalstvu, o zemljišču in kulturah, rudnem bogastvu, osnovnih sredstvih itd. Pri tem delu bodo lahko mnogo pomagale same gospodarske organizacije, združenja, zbornice in družbeni organi upravljanja. Za mestna področja bodo zelo koristne desedanje izkušnje in akcije konference mest in urbanističnih organizacij. Republiški organi bodo nudili lokalnim organom največjo pomoč, če jih bodo čim bolj izčrpno seznanili z dosedanjim delom in z že izdelanimi materiali.

V prvi fazi dela pogosto ne bo mogoče ugotoviti, koliko skupnih sredstev bo na razpolago za posamezne namene. Lahko pa domnevamo, da lokalna sredstva ne bodo manjša od sedanjih, kar je vsekakor okvir, v katerem se lahko potrebe realneje gibljejo. No, v tej fazi dela tudi ni težje na točnem odmerjanju potreb in sredstev, temveč na ugotavljanju osnovnih vprašanj nadaljnega razvoja tega področja, to je na ugotavljanju lokalnih pogojev in možnosti.

B. Kubič

Uporaba radioizotopov v našem gospodarstvu

Uporaba radioizotopov in radioaktivnega žarčenja v gospodarstvu in tehnologiji je dala doslej neposredne tehnične in ekonomske učinke, v znanosti pa je omogočila dragocena odkritja ali rešitve mnogih doslej neznanih postopkov in pojavov. V znanstvenih raziskovanjih na področju fizike in kemije nudijo široke možnosti, dajejo industriji nova in bolj popolna tehnična sredstva za kontrolo

(Nadaljevanje na 5. strani)

in raziskovanja v proizvodnji, za medicino in biološke znanosti predstavljajo enega izmed instrumentov in metod raziskovanja, ki jih z dosedanjimi, ali sploh ni mogoče nadomestiti, ali pa so od njih mnogo bolj učinkoviti in natančnejši.

Številni zgledi iz analize učinkov uporabe radioizotopov na mnogih področjih znanosti in gospodarstva, na primer v Veliki Britaniji, ZDA, ZSSR, Franciji itd., neposredno dokazujejo upravičenost in potencialno vrednost njihovega vsestranskega uvajanja v oblikah in takih metodah uporabe, ki vodijo k večji delovni storilnosti, izboljšanju kakovosti in trpežnosti izdelka, izboljšanju delovnih pogojev, pospeševanju postopkov in zmanjšanju izgub, dobitju natančnih rezultatov in spoznanju, prihranku časa pri raziskovalnem delu, izboljšanju ljudskega zdravja itd.

V omenjenih državah postaja ta uporaba čedalje bolj široka. V ZDA so na primer samo na področju industrije ocenili prihranek na 100 do 180 milijonov dolarjev ob stroških za radioizotope v vrednosti enega milijona dolarjev. V Zahodni Nemčiji so v prvem polletju 1956 prihranili v industriji 20 milijonov mark z izotopi, ki so jih uvozili iz inozemstva v vrednosti enega milijona mark. Take izkušnje so spodbudile optimistična pričakovanja, po katerih računajo, da bodo v ameriški industriji v prihodnjih letih zaradi uvajanja radioizotopov in radioaktivnega žarčenja dosegli skupne prihranke v vrednosti blizu ene milijarde dolarjev.

Nujnost, da se tudi pri nas lotimo tega, izvira predvsem iz naravne težnje, da naša industrija in druge gospodarske veje kakor tudi zdravstvo stalno napredujejo in se modernizirajo in da naš tehnični in znanstveni razvoj sledi napredku znanosti in tehnike v svetu, seveda v tistih pogojih in obsegu, ki ustrezajo našim ekonomskim potrebam in lastnim materialnim in kadrovskim močem.

V naši državi so bili sicer že pred štirimi, petimi leti napravljeni prvi poskusi v uporabi nekaterih vrst izotopov v klinični praksi. Na tem se je delalo na okrog desetih mestih v kliničnih bolnišnicah. Pospeševanje sistematičnega dela in širša uporaba izotopov pa naleti pri nas na težave, ki izvirajo iz pomanjkanja izotopov, razne specifične opreme in specializiranih kadrov. Kljub temu pa so bili doseženi določeni rezultati, objavljenih je bilo tudi več znanstvenih del s tega področja.

V industriji uporablja izotope in jih izkorišča za kontrolo kakovosti izdelkov (defektoskopija) le pet naših podjetij, kar predstavlja komaj 6 odstotkov skupnega števila tistih industrijskih podjetij, ki bi mogla danes racionalno uporabljati izotope. Ugotovljeno je bilo na primer, da so z uporabo take radioizotopske defektoskopije odkrili v naših podjetjih pri skupno posnetih varjenjih v povprečju okrog 55% slabih mest na zavarjenih konstrukcijah. To hkrati kaže, da je naša tehnika zavarjevanja še na nizki stopnji (dopustnih je največ 5% slabih mest) in da je treba brez-pogojno poostriži ukrepe nadzorstva med osebjem in kakovostjo dela na tem področju dejavnosti.

Neko podjetje v Srbiji na primer kljub temu, da razpolaga z zelo moderno tehnično instalacijo in z radioaktivnimi aparaturami za regulacijo in kontrolo debeline izdelkov, ne uporablja te naprave baje zaradi tega, ker mu manjkajo nekateri pomožni elementi za avtomatični pogon naprav.

Posamezne bežne analize na primer kažejo, da bi mogli doseči v nekaterih naših tovarnah papirja, gumija, stekla in tekstila znatne prihranke, če bi se lotile uporabljati omenjenih radioizotopskih metod. Cenijo, da bi z investicijami v višini 3000 do 4000 dolarjev, mogli v neki naši tovarni papirja doseči letni prihranek, ki bi bil enak izvozu v vrednosti okrog 10.000 dolarjev. V nekaterih drugih industrijskih vejah računajo, da bi se amortizirale investicije za radioizotopske naprave v proizvodnih procesih v roku štirih do šestih mesecev. V tovarnah gumija bi prav tako lahko dosegli znižanje škarta ali variranja debeline izdelkov od 10% na 5%, v proizvodnji valjanih kovinskih izdelkov od 10% na 1,5%, med tem ko bi mogli na primer doseči v tekstilnih tovarnah tudi do 20% večjo brzino strojnega dela.

Vse to omogoča napredek industrijske proizvodnje, racionalnejšo izrabo naših razpoložljivih zmogljivosti ob predpostavki, da so izrpane vse druge možnosti, ki jih nudijo klasične tehnične metode. Prednost uporabe nove radioizotopske tehnike je prav v kombiniranju s klasično tehniko in njenim dopolnjevanjem.

Na področju ljudskega zdravja ni mogoče izraziti s količinskimi ali drugimi pokazatelji vso prednost uporabe izotopov. Danes je v naši državi najmanj 300 bolnikov na (Nadaljevanje na 6. strani)

Delovna storilnost v industriji

	Indeksi iz leta v leto				
	1953 1952	1954 1953	1955 1954	1956 1955	1956 proti 1952
Industrija skupaj	106,1	100,0	102,8	103,4	112,9
Električna energija	105,1	100,8	113,8	105,0	126,5
Premog	98,4	103,3	105,8	107,0	115,1
Nafta	120,1	101,2	99,2	108,9	131,4
Črna metalurgija	105,0	109,6	117,0	109,2	147,0
Barvasta metalurgija	103,5	96,6	105,4	106,7	112,4
Nekovine	98,3	93,9	95,3	98,6	86,8
Kovinska industrija	117,1	95,1	105,0	98,5	115,2
Elektroindustrija	113,2	93,7	100,3	99,7	106,1
Kemična industrija	99,8	109,0	111,5	104,4	126,5
Gradbeni material	103,8	87,4	100,4	108,0	98,5
Lesna industrija	101,5	91,7	97,8	94,3	85,7
Papir	109,9	97,9	107,1	119,3	137,4
Tekstil	96,7	112,0	96,5	99,1	103,6
Usnje in obutev	97,7	105,3	102,0	103,2	108,3
Gumi	93,3	98,9	94,2	108,1	92,2
Zivilska industrija	120,3	98,9	97,8	107,6	125,3
Grafična industrija	—	97,6	104,6	113,4	—
Srbija	106,4	97,4	102,6	106,4	113,1
Hrvatska	105,0	103,9	99,4	99,5	107,9
Slovenija	110,3	98,5	103,9	101,3	114,3
Bosna in Hercegovina	104,6	107,2	113,1	108,9	138,0
Makedonija	99,3	97,9	103,2	101,3	101,6
Črna gora	106,1	81,2	102,8	102,2	90,5

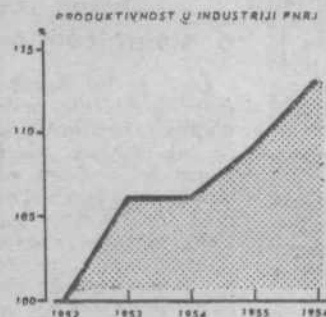
Indeks delovne storilnosti je razmerje med izdelanimi količinami in številom zaposlenega osebja v industriji. To metodo

spreminjala storilnost in kakovost proizvodnje, kar je vplivalo na znižanje delovne produktivnosti.

Velike razlike so tudi v rezultatih produktivnosti posameznih ljudskih republik. Velik dvig v Bosni in Hercegovini ima svojo osnovo v začetku obratovanja večjega števila velikih industrijskih objektov, kakor so objekti v Zenici, tuzlanskem industrijskem bazenu, tovarne celuloze itd. Na slaganje produktivnosti v Makedoniji so vplivale tovarne, ki lahko dajo večjo proizvodnjo šele po daljšem razdobju poskusnega obratovanja. Taki tovarni sta Tovarna porcelana v Titovem Velesu ali Tovarna stekla v Skoplju.

Za Črno goro ta metoda obračunavanja delovne produktivnosti zaradi sorazmerne nerazvitosti industrije ni dovolj zanesljivo merilo.

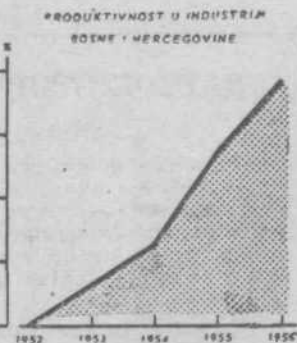
Zaradi večjih sprememb v postopku proizvodnje tobačne

obračunavanja je mogoče uporabljati samo za velike dele industrije, pokaže pa družbeni napredek produktivnosti.

Indeksi delovne produktivnosti kažejo, kako se je gibal produktivnost v industriji iz leta v leto. V industriji kot celoti se je v letu 1953 povečala za celih 6 odstotkov. Leta 1954 ni bilo nobenega napredka v delovni produktivnosti. V letu 1955 se je povečala za 2,8 odstotka, v letu 1956 pa za 3,4 odstotka.

V nekaterih industrijskih vejah je prišlo do znižanja produktivnosti, ki ga je potrebno posebej pojasniti. V industriji nekovin se je produktivnost znižala predvsem zato, ker je začela obratovati vrsta novih podjetij, v katerih je postopek osvajanja proizvodnje dolgotrajen. Dejansko so morala podjetja zaposliti delavce in uslužbence, njihovo delo pa še ni dajalo ustrežajočih proizvodnih rezultatov. V lesni industriji sta se zadnja leta zelo

industrije za to vejo niso prikazani rezultati. Industrija tobačne je bila izločena iz industrije Makedonije, ker bistveno vpliva na njene rezultate.

KORISTNO POSVETOVANJE

Dne 2. februarja letos je bila v Beogradu letna konferenca uredniških odborov »Naše skupnosti« iz Beograda, Zagreba, Ljubljane, Sarajeva in Skoplja. V imenu zveznega odbora SZDL je bila navzoča tov. Lidija Sentjarc.

Izčrpno razpravljanje o dosedanji poti »Naše skupnosti« je pokazalo predvsem naslednje:

Prvič, da je »Naša skupnost« v 18-mesečnem izhajanju našla pot do velikega dela delovnih ljudi naše države, posebno tistih, ki sodelujejo v organih družbenega samoupravljanja. »Naša skupnost« je v prvi vrsti tudi namenjena članom delavskih svetov, ljudskih odborov, svetov ljudskih odborov in sploh vsem tistim, ki kakorkoli sodelujejo v mehanizmu socialistične demokracije.

Drugič, da je »Naša skupnost« na poti, da dejansko postane priročnik delovnih ljudi naše države kljub vsem pomanjkljivostim, ki so bile ugotovljene tudi na tej konferenci. Njene informacije o materialnem gibanju v naši državi iz pristojnih virov so objektivne informacije in nujno potrebne našemu delovnemu človeku. Brez poznavanja materialne osnove naše družbe in materialnih odnosov je težko razumeti politične in druge ukrepe, ki jih podvzemajo državni, politični in družbeni organi v procesu našega družbenega razvoja. Brez razumevanja teh ukrepov pa je zelo težko, skoraj nemogoče, aktivno in kompetentno sodelovati delovnim ljudem pri odgovornem poslu upravljanja in samoupravljanja. Zato je treba stalno upoštevati tudi to, da bodo informacije »Naše skupnosti« podane na najbolj razumljiv način, v razumljivem jeziku in preprosto.

Tretjič je bilo enotno mnenje sestanka, da mora »Naša skupnost« posvetiti več pozornosti pojasnjevanju ukrepov državnih in družbenih forumov kakor tudi tolmačenju nalog in metod dela organov samoupravljanja. V tem smislu mora v prihodnje mnogo bolj kakor deslej objavljati tudi neposredne informacije o izkušnjah svetov, ljudskih odborov in drugih organov v mehanizmu samoupravljanja delovnega ljudstva: dajati mora dovolj prostora izmenjavi izkušenj organizacij Socialistične zveze, sindikatov in drugih družbenih organizacij o tem, kako te organizacije uspešljivo svoje članstvo za zavedne upravitelje v organih družbenega samoupravljanja: obveščati mora o tem, kako naši ljudje, ko

upravljajo družbeno imovino in se trudijo za boljše življenje, ustvarjajo nove socialistične odnose v mestu in na vasi.

Cetrtič, da bi mogla v tej svoji nalogi uspeti, mora »Naša skupnost« prodreti v vsak delovni kolektiv, na vsa delovna mesta, mora občutljivo reagirati na vsako gibanje in pojav v graditvi socializma v naši državi in si prizadevati, da bo dajala odgovore na vse probleme, na katere naši delovni ljudje danes terjajo odgovor. S tem smotrom se mora bolj povezati tudi z drugim, posebno tedenskim in krajevnim tiskom, vključujoč tisk podjetij in delovnih kolektivov.

Uredniški odbor »Naše skupnosti« bo usmeril svoje sile tako, da bo izpolnil naloge, ki mu jih je postavilo predsedstvo Zveznega odbora SZDL in priporočila te konference. Razumljivo je, da bo naš uspeh odvisen v prvi vrsti tudi od pomoči, ki jo bodo »Naši skupnosti« nudile organizacije Socialistične zveze, sindikati, organi družbenega samoupravljanja in vsi naši bralci, posebno pa republiški uredniški odbori in poverjeniki. Da bi mogla »Naša skupnost« dejansko biti vsakdanji priročnik in svetovalec naših delovnih ljudi, prosimo naše bralce, da pišejo vanjo, da objavljajo probleme in postavljajo vprašanja, pokažejo na težave, a tudi na napake in pomanjkljivosti.

Javno razpravljanje o smernicah družbenega plana

Lani je bil družbeni plan osiješke občine Novi Grad podobno kakor v drugih občinah predložen prebivalstvu šele, ko je bil izdelan. Na pobudo Socialistične zveze so se letos odločili za javno razpravljanje o smernicah plana, in to še med pripravi za njegovo sprejetje. Tako je prebivalstvu omogočeno, da pove politiki ter reševanju nekaterih važnejših problemov te občine, še preden bo končano delo v zvezi s sprejetjem družbenega plana. Predložena je bila vrsta koristnih predlogov o tem, kaj bi bilo treba letos napraviti.

Naj navedemo nekaj problemov družbenega plana, o katerih so govorili na tem javnem razpravljanju.

Predvsem je bilo govora o tem, kako naj se usmeri gradnja stanovanj: ali naj upoštevajo urbanistični plan in se lotijo rušenja določenega števila poslopij, ali

pa naj sklenejo, da bodo gradili poslopja na prostem prostoru. Vsi predlogi prebivalstva so težili za tem, da se zaradi pomanjkanja stanovanjskih prostorov za sedaj ne rušijo že obstoječe zgradbe, temveč da se gradi na prostih prostorih. Prav tako so govorili o gradnji vodovoda kakor tudi o nekaterih drugih komunalnih problemih.

Prebivalstvo je povedalo svoje predloge tudi v zvezi z racionalnejšim uporabljanjem investicij v nekaterih podjetjih. Na občinskem ozemlju namreč obratujejo tri konfekcijska podjetja, ki imajo večnoma iste probleme. Vsa tri podjetja so postavila zahtevo po investicijskih sredstvih, da bi lahko povečala svojo proizvodnjo. Izkazalo pa se je, da so tri taka podjetja nepotrebna. Zato je bilo predlagano, da naj se vsa tri podjetja združijo.

Prebivalstvo je prav tako povedalo svoje pomisleke: zakaj podjetja v Osijeku nalagajo mnogo več sredstev v gradnjo objektov kakor pa v nakup opreme.

Prav tako so predlagali organiziranje ekonomij, ki bi oskrbovale Osijek s kmetijskimi pridelki (vrtninami, sadjem itd.). Vprašanje organiziranja takih ekonomij je zelo pereče, ker Osijek, ki sicer oskrbuje številna druga mesta, niti sam ni dovolj založen s kmetijskimi pridelki.

S temi predlogi pa še ni končano razpravljanje prebivalstva občine Novi Grad o družbenem planu. Prebivalstvu bo v javno razpravo predložen tudi kratak izvešček iz končnega načrta plana, v katerega bodo tedaj že vnesli tudi njegove predloge, ki bodo sprejeti. Kolikor kakšen izmed predlogov prebivalstva ne bo sprejet, bo k načrtu plana priložena tudi obrazložitev, zakaj ni bil sprejet.

Taka obdelava plana ima številne prednosti pred prejšnjim načinom, ko so predložili v javno razpravljanje že izdelano, popolno besedilo plana, s številnimi porci in številkami, s suhoparno pisarniško terminologijo in brez potrebnih obrazložitev. V velikem številu teh porci in številki so se izgubljali najbolj pereči problemi mesta in razpravljanje se je bolj ali manj omejevalo na formalno sprejemanje predloga. Tako prebivalstvo neposredno vpliva na samo izdelavo plana, na rešitev nekaterih najvažnejših problemov v mestu in dobi vpogled v materialne možnosti. Razen tega je tako sodelovanje prebivalstva pri sprejemanju plana učinkovitejše, ker se delo zelo pospeši. Namesto da bi te pripombe, ki so jih dali sedaj, povedali šele po izdelavi plana, kar bi verjetno zahtevalo določene popravke in predelavo načrta — so to napravili sedaj še med pripravi, tako da bo kasneje manj naknadnih predlogov.

RADIOIZOTOP V GOSPODARSTVU

(Nadaljevanje s 5. strani)

leto bolnih za boleznimi, ki jih je mogoče učinkovito zdraviti izključno z uporabo izotopov, še mnogo več pa je primerov bolezni, za katere bi diagnoza in zdravljenje z radioizotopi nudili neprecenljive koristi. Izkušnja je že pokazala, da so stroški zdravljenja nekaterih bolezni s pomočjo izotopov znatno manjši, kakor so bili stroški po dosedanjih metodah.

Na področju kmetijstva uporaba še ni dobila bolj množičnega obsega v proizvodne namene, nudila pa je neprecenljive koristi v agrobioloških raziskovanjih. S pomočjo izotopov je bila omogočena rešitev cele vrste problemov, med katerimi je na primer problem učinkovite uporabe umetnih gnojil, problem izvenkoreninskega hranjenja številnih vrst kultur, učinkovitosti mehanične oploditve bombaža, ugodnejše metode hranjenja raznih kultur itd. Izotopi so kot traserji vnesli več svetlobe v proučevanje fotosinteze, metabolizma rastlin in živali, v proučevanje mutacij itd. Naši kmetijski strokovnjaki se zelo zanimajo za ta nova kmetijska raziskovanja. Ti strokovnjaki so izdelali podroben delovni načrt, ki bi omogočil, da bi se sistematično lotili proučevanj z radioizotopi tudi na tem področju uporabe. Žal je ta trud naših kmetijskih strokovnjakov in njihov koristni predlog delovnega programa naletel pri upravnem odboru Zveze kmetijskogoždarskih zbornic na nerazumevanje. Predlog tega plana je bil odklonjen, sredstva potrebna za začetek raziskovalnih del po najnovejših znanstvenih metodah pa niso bila odobrena.

Ta dejstva nas opozarjajo na potrebo, se v naši državi bolj smelo lotimo uvajanja radioizotopov tako na področju raziskovanj kakor v proizvodnji. S sistematičnim izobraževanjem kadrov in popularizacijo je treba razbiti konservativnost ali nezaupanje do novih, sodobnih metod, ki jih nudijo izotopi s svojo uporabo.

Inž. Salom Šujica